

STICHTING HISTORISCH VERPLEEGKUNDIG BEZIT

Neonweg 12, 3812 RH Amersfoort tel 033 4621752
postadres: Walcheren 87 3524 ZR Utrecht
SHVB@verpleegkundigerfgoed.nl
www.verpleegkundigerfgoed.nl
BIC: INGBNL2A
IBAN: NL54INGB0005252180
KvK Leiden: 41167202

BELEIDSPLAN 2015 - 2017

ALGEMEEN

a. DOELSTELLING

De Stichting Historisch Verpleegkundig Bezit (SHVB) houdt zich bezig met het verzamelen, behouden, beheren en registreren van historisch verpleegkundige objecten ter bevordering van de kennis van de geschiedenis van de verpleegkunde. Dit historisch materiaal wordt toegankelijk gemaakt d.m.v. rondleidingen door het open depot, inrichten van vitrines elders en uitleen aan derden.

b. ORGANISATIE

De Stichting heeft een bestuur waarin een historica, een verpleegkundige, een financieel expert, een docente geneeskunde aan verpleegkundigen op een Hogeschool en een informatieprofessional zitting hebben. Er is een adviseur uit de museale sector en het Comité van Aanbeveling bestaat uit acht personen die hun sporen verdiend hebben in diverse sectoren in de gezondheidszorg. Zie bijlage.

c. POSITIONERING

De SHVB is thans gehuisvest aan de Neonweg 12, 3812 RH Amersfoort, maar zal in 2016 verhuizen naar Urk.

d. SAMENWERKING

De SHVB werkt samen met Trefpunt Medische Geschiedenis in Nederland op Urk.

COLLECTIEBESCHRIJVING

a. COLLECTIEHISTORIE

De SHVB is in 1986 opgericht door de leden van de Vereniging voor de Geschiedenis van de Verpleegkunde (VGV) met het doel de objecten veilig te stellen in geval van opheffing van de VGV.

b. DEELCOLLECTIES

De collectie van de SHVB is onderverdeeld in deelcollecties, waarbij de registratie geschiedt conform de richtlijnen van Chenhall, die de volgende categorieën en subcategorieën kent:

1. Structuur

- afbeeldingen
- maquettes
- bouwplaten
- briefkaarten

2. Gebouwinrichting

- bedverpleging
- huishouding
- meubilair
- sanitair
- verlichting

3. Persoonlijk object

- persoonlijke accessoires (insignes, spelden, sieraden)
- toiletartikelen
- uniformen
- wondverzorging
- ziekenkleding

4. Materiebewerkende uitrusting

- medicijntoediening
- voedseltoediening

5. Technisch/wetenschappelijke uitrusting

- behandelobject
- onderzoeksobject
- energieopwekking
- steriliteit

6. Communicatie uitrusting

- geluids- visuele en schriftelijke uitrusting

7. Transport uitrusting

- landtransport hulpmiddelen
- verpakking

8. Communicatie object

- objecten zelf (posters, gedenkvoorwerpen, e.d.)
- leermiddelen

- persoonlijke symbolen
- boeken

Behalve het open depot waar alle verkregen objecten overzichtelijk opgesteld staan, beschikt de SHVB ook over een atelier en een werkruimte, waaronder wordt verstaan:

- administratieve ruimte met twee computers,
- textielruimte voor reparaties c.q. restauratie van uniformen en linnengoed,
- een ruimte voor boekenkasten en foto- ladekasten.

c. HERKOMST en EIGENDOM

Alle objecten van de SHVB zijn aan de stichting geschonken en daarmee haar eigendom geworden. De schenker tekent een schenkingsovereenkomst en zijn of haar naam wordt bij de registratie vermeld. Objecten werden tevens verkregen via het Florence Nightingale Instituut te Culemborg, omdat dit instituut aanvankelijk geen collectievorming beoogde.

d. CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De SHVB beschikt over een depotcollectie volgens de richtlijnen van het Deltaplan voor cultuurbehoud. De collectie is onderverdeeld in door de Nederlandse Museumvereniging opgestelde A-, B- en C-categorieën, waarbij in de A-categorie de zeer zeldzame objecten en uniformen zijn ondergebracht.

e. KERNCOLLECTIE

Kern van de collectie vormen de kostuums: oude verpleegstersuniformen. Ook de insignes en diploma's geven een goed beeld van de ontwikkelingen van het verpleegkundige beroep.

De historische verpleegmaterialen geven een overzicht van de verandering in het gebruik van materialen en daarmee van het verpleegkundige aandeel in de ontwikkeling van de geneeskunde in Nederland.

COLLECTIEREGISTRATIE

a. Registratie

De vrijwilligers SHVB registreren de geschonken objecten op museale wijze. Thans is ongeveer 95% van de collectie beschreven.

Voor het digitaal registreren van de collectie wordt gebruik gemaakt van het software programma ADLIB museum. Op deze manier is het ook voor buitenstaanders mogelijk om digitaal inzicht te krijgen wat er in de collectie aanwezig is.

b. Documentatie

Bij de registratie van voorwerpen wordt behalve de categorie, waartoe het volgens de richtlijnen van Chenhall behoort, ook een speciale objectaanduiding gegeven. Het object wordt beschreven, de vervaardiger en de datering wordt vermeld, het materiaal waarvan het gemaakt is, de toestand waarin het zich op het moment van aanbidding bevindt, de

afmetingen, de wijze en de datum waarop het object verworven is evenals de naam van de schenker; als laatste wordt de standplaats in het depot aangegeven.

BEHOUD en BEHEER

a. Passieve en actieve conservering

De SHVB is blij een goede ruimte gevonden te hebben om haar collectie in onder te brengen, maar een probleem dat zich voordoet is de klimaatbeheersing. Daarom wordt extra aandacht besteed aan de wijze van conservering. De kostuums worden opgeborgen in speciale kostuumkasten aanbevolen door museumconsulenten. Waardevolle documenten (diploma's, z.g. oefenboekjes) en insignes worden bewaard in een brandvertragende kast. In de overige kasten in het depot wordt gebruik gemaakt van zuurvrije dozen, zuurvrij papier en scheurlinnen. De objecten worden op gepaste wijze onderhouden. SHVB maakt daarbij gebruik van richtlijnen van deskundige instanties.

Behalve de problematiek van de klimaatbeheersing dient vanzelfsprekend op locatie ook ongedierte voorkomen te worden, evenals het risico van mogelijke brand- en/of waterschade.

b. Gebruik van de collectie

- Veel objecten uit de collectie van SHVB zijn in het verleden uitgeleend ten dienste van exposities in het FNI.
- Op diverse andere plaatsen in het land werden en worden door de vrijwilligers vitrines ingericht.
- Voortdurend vindt uitleen aan derden plaats, zoals aan theaterproducties, film, televisie, instellingen in de gezondheidszorg en musea.
- Boeken uit de collectie worden gebruikt t.b.v. onderzoek en naslagwerk.
- Foto's uit de collectie worden ten dienste gesteld van auteurs over de geschiedenis van de verpleeg— of geneeskunde.

COLLECTIEVORMING

a. Verzamelen

Er is sprake van een passief verzamelbeleid. De SHVB gaat niet op zoek naar objecten en koopt ze niet aan. De collectie bestaat geheel uit schenkingen.

b. Selecteren en afstoten

Tot voor kort werden alle objecten, die aangeboden werden, aanvaard. Aangezien de collectie hierdoor te sterk uitgebreide, is besloten een selectief beleid te gaan voeren en is eveneens begonnen met "ontzamelen".

T. a.v. de kwaliteit van de objecten geldt thans, dat de aangeboden stukken gaaf zijn, tenzij het gaat om qua herkomst, gebruik of datering unieke objecten.

T.a.v. de kwantiteit zijn een aantal richtlijnen opgesteld. Doublures zijn nodig in verband met exposities. Bij het vaststellen van het aantal doublures spelen de volgende factoren een rol:

Vergankelijkheid: glas, aardewerk, rubber en textiel zijn kwetsbaarder dan email en zilmeta. Ook wordt rekening gehouden met beschikbare ruimte en eventuele onkosten

BEDRIJFSVOERING

a. Personeel

Het personeel van de SHVB bestaat geheel uit vrijwilligers, waarvan de meesten een verpleegkundige achtergrond hebben. Zij komen uit alle delen van het land. Thans wordt gewerkt op dinsdag en woensdag. Die dagen zijn het SHVB depot en belendende ruimten ook open voor publiek. De vrijwilligers gaan regelmatig op (bijscholing-) cursus t.w.: fotoregistratie, teksten bij objecten, het maken van tentoonstellingen, registratie, behoud van textiel en- zeer belangrijk - de computercursus ADLIB museum plus een herhalingscursus na enige tijd. Zeker wat betreft het digitaal invoeren van de collectie dreigt er een vrijwilligers tekort. Daarvoor ligt een aanvraag bij de gemeentelijke vrijwilligers vacature bank van Amersfoort, die SHVB in het verleden vaak geholpen heeft.

b. Huisvesting

De huisvesting aan de Neonweg bleek om meerdere redenen niet ideaal (zie hoofdstuk Behoud en Beheer). De afgelopen jaren heeft SHVB regelmatig deelgenomen aan het nationale museumweekend en de bereikbaarheid voor bezoekers is niet optimaal.

c. Financiën

Inkomsten

SHVB ontvangt geen vaste bijdragen in de vorm van subsidies. Actieve fondsenwerving bij diverse Stichtingen heeft welkome inkomsten opgeleverd; ook de verkoop van twee uitgebrachte publicaties heeft in 2013 en 2014 inkomsten opgeleverd. Daarnaast zijn donaties, inrichting van vitrines en verhuur van objecten aan toneel, film, televisie en instellingen in de gezondheidszorg bronnen van inkomsten evenals de vrijwillige bijdragen van bezoekers aan de tentoonstellingsruimtes.

Uitgaven

Uitgaven zijn er in de vorm van huur voor de locatie, aanschaf van materialen en meubilair ten behoeve van het collectiebeheer en reiskosten van de vrijwilligers.

PLANNEN VOOR DE TOEKOMST

- De verhuizing van de collectie naar Urk om zowel inhoudelijke als financiële redenen.
- Een museaal gezien aantrekkelijke inrichting van deze ruimte als open depot.
- Voortzetting van de samenwerking met verwante organisaties, in het bijzonder met de collectie beherende organisaties die ook gevestigd zijn bij het Trefpunt Medische Geschiedenis in Nederland op Urk.
- Het verkrijgen van groter naamsbekendheid bij zorginstellingen en opleidingsinstellingen

- Het aantrekken van vrijwilligers met kennis van ofwel de geschiedenis van de verpleegkunde, ofwel andere aspecten die voor het behoud van de collectie belangrijk zijn.
- Het verkrijgen van inkomsten op jaarlijkse basis.
- Verdere digitalisering van de collectie, nadat daarvoor financiële middelen zijn verkregen.
- Het actief bevorderen van onderwijs over de verpleegkundige geschiedenis.
- Het bevorderen van de geschiedschrijving over genees-en verpleegkunde op basis van de collectie, hetzij door studenten, hetzij door professionele historici.
- Bijdragen aan activiteiten in den lande waarbij de Stichting iets kan betekenen.